

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยจะได้นำเสนอตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษา ตามความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยจำแนกตาม สถานภาพตำแหน่ง อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

สมมติฐานการวิจัย

1. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน

2. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มี อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จากองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดบุรีรัมย์ 184 แห่ง รวมทั้งสิ้น 4,498 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95.5 % และระดับความคลาดเคลื่อน ± 5 % ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 367 คน แล้วทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi- Stage Sampling) สุ่มอำเภอจากจำนวน 23 แห่ง ในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยสุ่มมา 1 ใน 4 จะได้จำนวนอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 6 แห่ง ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) หลังจากนั้นทำการสุ่มตำบลในแต่ละอำเภอมา 1 ใน 4 แห่ง แล้วทำการสุ่มกลุ่มย่อย (Stratified Random Sampling) ขึ้นแยกตามสถานภาพตำแหน่ง ตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการบริหารส่วนตำบล จำนวน 41 คน และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 326 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยได้รับคำปรึกษาจากอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำ ในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยทดสอบด้วย t-test ที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 ผลปรากฏว่าผ่านเกณฑ์ทุกข้อโดยมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.486 ถึง 10.212 เมื่อผ่านเกณฑ์ที่ต้องการทั้งหมด จึงนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.9827

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ขอหนังสือขออนุญาตนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขออนุญาตและให้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยผู้วิจัยได้ไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งหมด ในระยะเวลาที่กำหนดได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 367 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Science) และใช้สถิติวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วย สถานภาพ ตำแหน่ง อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษา ตามความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ จัดอันดับความสำคัญ

4.3 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งวิเคราะห์โดยใช้สถิติ t -test Independent กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญที่ .05

4.4 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษา จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญที่ .05

4.5 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage) และจัดอันดับความสำคัญ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยข้อมูลที่ได้จากการศึกษา การมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง

1.1 ความคิดเห็นของกรรมการบริหารส่วนตำบล เห็นด้วยต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านได้ พบว่า ด้านวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับน้อย เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงมาหาลด ในแต่ละด้านมีดังนี้ ด้านบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 3.15$) ด้านบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 3.14$) ด้านวิชาการ ($\bar{X} = 2.67$) และด้านบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 2.15$) ตามลำดับ

1.2 ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เห็นด้วยต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับน้อยเมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงมาหาลดในแต่ละด้านมีดังนี้ ด้านบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 3.40$) ด้านบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 3.38$) ด้านวิชาการ ($\bar{X} = 3.02$) และด้านบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 2.38$) ตามลำดับ

1.3 ความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เห็นด้วยต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.02$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับน้อยเมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงมาหาลดในแต่ละด้านมีดังนี้ ด้านบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 3.38$) ด้านบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 3.36$) ด้านวิชาการ ($\bar{X} = 2.98$) และด้านบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 2.35$) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของกรรมการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อ

พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิชาการ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงานทั่วไป และด้านบริหารงบประมาณ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนด้านวิชาการมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริหารงบประมาณ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

5. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวม แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริหารงบประมาณ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

6. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามรายได้ โดยภาพรวม แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริหารงบประมาณ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

7. ข้อเสนอแนะของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับความร่วมมือขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตั้งกักสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ในแต่ละด้านในข้อที่มีผู้ให้ข้อเสนอแนะสูงสุดดังนี้

7.1 ด้านวิชาการ ควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงานวิชาการร่วมกับสถานศึกษา

7.2 ด้านบริหารงานบุคคล ควรมีส่วนร่วมกำหนดแผนพัฒนา กำกับติดตาม

ประเมินผลงานบุคลากรร่วมกับสถานศึกษา

7.3 ด้านบริหารงานทั่วไป ควรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายดำเนินการ และกำกับติดตามงานของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

7.4 ด้านบริหารงบประมาณ ควรมีส่วนร่วมในการรับรู้เกี่ยวกับแผนปฏิบัติการประจำปี และวิธีบริหารงบประมาณของสถานศึกษา

อภิปรายผล

จากการศึกษาความคิดเห็นการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 4 ด้าน ทำให้ทราบความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษา และมีประเด็นค้นพบ อันจะเป็นข้อมูลนำไปวางแผนเพื่อปรับปรุงและพัฒนา ผู้วิจัย ได้อภิปรายผลดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เห็นด้วยต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสนใจในการมีส่วนร่วมส่งเสริมการศึกษา ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การกระจายอำนาจยังไม่ได้ให้อำนาจเบ็ดเสร็จ ในการบริหารจัดการ เพียงแต่ถ่ายโอนเพียงบางส่วน ซึ่งสอดคล้องกับ ภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลตาม พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2542 : 99-100) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบริหารงานทั่วไป ซึ่งผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก บริหารงานทั่วไปเป็นงานที่มีภาพกว้าง ทุกฝ่ายสามารถร่วมพิจารณาวินิจฉัย ตัดสินใจ วางแนวทางหรือนโยบายในการบริหารงานได้ รวมทั้งสามารถยืดหยุ่น โดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายใด ๆ (สนอง เกรียมภัก, 2535 : 1146) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านบริหารงบประมาณ อาจเนื่องมาจากงานด้านงบประมาณเป็นงานที่มีระเบียบแบบแผนชัดเจน และมีการกำหนดแนวทางดำเนินการ ไว้อย่างเคร่งครัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงต้องดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบดังกล่าว (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2545 : คำนำ) และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เทศ แก้วกสิกรรม (2539 : 68) ที่พบว่า งานการเงินหาผลผลิตต้องตั้งกรรมการสอบสวนและมักจะได้รับการลงโทษ กลุ่มตัวอย่างจึงต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานดังกล่าวนี้ และจากผลการวิจัยของ พงษ์ศักดิ์ ศรีวรกุล, (2541 : บทคัดย่อ) พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ยังไม่ได้จัดสรรงบประมาณสำหรับการศึกษา โดยตรงจึงอาจส่งผลให้มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการศึกษา ในด้านดังกล่าวนี้ลดลงไปด้วย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้านทั้ง 4 ด้าน ปรากฏว่า ด้านวิชาการ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 7 “มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลด้านวิชาการของนักเรียน” ซึ่งอาจเกิดจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนมากจะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนต่าง ๆ และมีบทบาทในการพัฒนางานวิชาการเป็นหลัก คือเป็นคณะกรรมการบริหารหลักสูตรหรือเป็นวิทยากรทางด้านวิชาการ จึงมีประสบการณ์ในด้านนี้มากที่สุดสอดคล้องกับแนวคิดของ สุบัญญัติ อธิการ (2526 : 235) ที่ว่า ประสบการณ์ทำให้ความคิดเห็นของตนเปลี่ยนไป ซึ่งสนองตอบต่อแนวการจัดการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (2542 : 19) ที่เน้นการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับ บิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 15 “มีส่วนร่วมให้ครูได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน” ซึ่งผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่าหากครูได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับผู้เรียน และจัดการเรียนการสอนอย่างจริงจัง จะส่งผลดีต่อตัวนักเรียน ซึ่งเป็นบุตรหลานในชุมชน ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของโซร์เบลโล (Sorbelllo, 1978 : 598 -A) ซึ่งพบว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการพัฒนาของครูด้วย และยังสัมพันธ์กับผลการวิจัยของ พงษ์ศักดิ์ ศรีวรกุล (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดระบบการเรียนการสอนด้วย ประกอบกับความต้องการพัฒนาผู้เรียนอย่างเหมาะสมตามความต้องการของชุมชนจึงส่งผลให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องการมีส่วนร่วมในข้อนี้มากที่สุด สำหรับด้านบริหารงานทั่วไป พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 27 “สนับสนุนให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางพัฒนาชุมชนพื้นบ้าน” ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ รุ่ง แก้วแดง (2541 : 9) ซึ่งกล่าวว่า โรงเรียนควรเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาชุมชนรวมทั้งเป็นศูนย์กลางของศิลปวัฒนธรรมของชุมชนด้วย นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษาดมพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (2542 : 21) ที่ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมความเข้มแข็งโดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน ส่วนด้านบริหารงบประมาณ พบว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ย สูงสุดคือ ข้อ 31 “มีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารงบประมาณในโรงเรียน” อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันการจัดงบประมาณมาใช้ในการพัฒนาโรงเรียนส่วนมากมาจากการบริจาค หรือคณะกรรมการสถานศึกษาจัดหามาด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การทอดผ้าป่า หรือ การสนับสนุนโดยตรงจาก

องค์การบริหารส่วนตำบลและภาคเอกชน (ชูชาติ พ่วงสมบัติ, 2541 : บทคัดย่อ) กลุ่มบุคคลดังกล่าวจึงต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรื่องงบประมาณให้เป็นไปในแนวทางที่วางไว้ด้วย

2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษา จำแนกตามสภาพตำแหน่ง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นกรรมการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ปฏิบัติงานฝ่ายบริหาร คือ ประธานกรรมการบริหารและกรรมการบริหาร จะมีบทบาทหน้าที่ในด้านการบริหารงานทุก ๆ ด้านขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงจะมีโอกาสได้รับทราบและมีส่วนร่วมในการดำเนินการส่งเสริมการศึกษาทั้ง ทางตรงและทางอ้อม ซึ่งจะแตกต่างจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นสมาชิกสภาขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีบทบาทในด้านการบริหาร จึงทำให้ไม่ได้รับทราบ ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เท่ากับฝ่ายกรรมการบริหารจึงส่งผลให้มีความคิดเห็นแตกต่างกันไป ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ญูนิย์ ชีรดากร (2526 : 235) ที่ว่า ประสิทธิภาพทำให้ความเห็นของคนเปลี่ยนไป และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จารุพรรณ สุตาวงษ์ (2539 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษายบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาชนบท ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า สถานภาพการเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์กับบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาชนบท

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิชาการ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 อาจเนื่องมาจากว่า กรรมการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนมากจะเป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป (กรมวิชาการ, 2542 : 2) จึงมีความรู้ ความสามารถ เป็นที่ยอมรับจึงได้รับเลือกเป็นกรรมการบริหาร นอกจากนั้นบุคคลดังกล่าวส่วนมากจะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาต่าง ๆ และมีส่วนร่วมในการพัฒนางานในโรงเรียน โดยเฉพาะงานวิชาการ ซึ่งมีบทบาททั้งเป็นวิทยากรและเป็นกรรมการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา จึงมีความรู้ ในด้านวิชาการมากขึ้น ส่งผลให้ความคิดเห็นของกลุ่มบุคคลดังกล่าว แตกต่างจากสมาชิกสภาขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ส่วนด้านบริหารงานทั่วไป ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารงบประมาณ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากงานบริหารทั่วไปเป็นงานที่ไม่ซับซ้อนบุคคลทั่วไปสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย และสามารถมีส่วนร่วมในการดำเนินงานดังกล่าวได้เพราะมีระเบียบปฏิบัติเหมือนกับหน่วยงานราชการอื่นๆ ส่วนด้านบริหารงานบุคคลและด้านบริหารงบประมาณนั้น เป็นเรื่องที่มีระเบียบกำหนดให้ปฏิบัติโดยชัดเจนอยู่แล้ว โรงเรียนต่าง ๆ ไม่สามารถ

ดำเนินการได้ตามความต้องการของตนเอง เป็นเพียงหน่วยงานที่ปฏิบัติกรเท่านั้น ทั้งในด้านการบรรจุแต่งตั้ง โยกย้ายบุคลากร หรือการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายต่าง ๆ เป็นต้น

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อ การมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษา จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ บุคคลที่มีอายุแตกต่างกัน ย่อมมีประสบการณ์แตกต่างกันจึงส่งผลให้มีความเห็นแตกต่างกัน เห็นได้จากการศึกษาของ ซ่ามิ จันท์สุข (2526 : 50) ได้ศึกษาวิจัยความเชื่อ ค่านิยมและพฤติกรรมเกี่ยวกับการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีอายุแตกต่างกันมีความเชื่อ ค่านิยมและพฤติกรรมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สมภพ ศรีเกื้อ (2531 : 76) ที่กล่าวว่า ผู้ที่มีอายุ มากย่อมมีประสบการณ์มากขึ้น โดยได้นำเอาความคิดเห็นในปัจจุบันไปเปรียบเทียบกับประสบการณ์เดิม ในอดีตและจะพบว่าแตกต่างกันมาก และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรทิพย์ อังกุลดี (2539 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษา การมีส่วนร่วมของสตรีผู้นำในการส่งเสริมและรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมในจังหวัด ราชบุรี พบว่า สตรีผู้นำที่มีอายุมากจะมีบทบาทในการส่งเสริมและรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมมากกว่า สตรีที่มีอายุน้อยกว่า และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เรวัต สมบัติทอง (2543 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษา ความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดภูเก็ต พบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีต่อการปฏิบัติงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดภูเก็ต ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นในภาพรวมและด้านป้องกัน บรรเทาสาธารณภัย ด้านส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ ด้านบำรุงรักษา ศิลปะจาริตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และด้านบำรุงรักษาทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ด้วยเหตุข้างต้นอาจเนื่องมาจาก ผู้ที่มีอายุมากส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์และความรู้มากขึ้น จึงมีความสามารถในการปรับตัว ปรับปรุงความคิดให้เข้ากับสถานการณ์ได้มากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อย จึงส่งผลต่อความคิดเห็นของ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุแตกต่างกันให้มีความแตกต่างกันด้วยในที่สุด

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมี ส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา โดย ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย และ สอดคล้อง กับเฟทท์ (Fett 1971 อ้างใน นฤตพงษ์ ไชยวงศ์ 2540 : 87) ซึ่งกล่าวว่า การศึกษาเป็นแนวทางที่จะ เปลี่ยนแปลงเจตคติ ความรู้สึก หรือเปลี่ยนการกระทำกิจกรรมบางอย่างผิด ไปจากเดิม และก่อให้เกิด ความรับผิดชอบในการกระทำกิจกรรมนั้น ๆ เพราะการศึกษาคือกระบวนการทางสังคมอย่างหนึ่ง

ที่ช่วยพัฒนาคุณภาพของบุคคล เช่น ความรู้ ค่านิยม ทักษะคติ ทำให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมได้ และช่วยให้มีความรู้ความเข้าใจในสิ่งเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ได้ง่าย บุคคลที่มีการศึกษาสูง อ่านหนังสือมาก และจะยอมรับการปฏิบัติสิ่งใหม่ๆ มากกว่าบุคคลที่มีการศึกษาน้อยและไม่สนใจในการอ่านหนังสือ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ แจ่มจันทร์ พงหาราช (2537 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษาและมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า ประถมศึกษา นอกจากนี้แล้วยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บรรเจิด อนุเวช (2543 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมและความรู้ ความเข้าใจ ของประชาชนเกี่ยวกับหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า การศึกษามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤษดา ทองวรรณ (2540 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความพร้อมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น จังหวัดอุดรธานี พบว่า ความพร้อมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติขึ้นอยู่กับระดับการศึกษาของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 จากเหตุผลข้างต้นจึงสามารถสรุปได้ว่าบุคคลที่มีระดับการศึกษาสูง ย่อมมีโอกาสในการรับรู้เรื่องราว ข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งหาความรู้เพิ่มเติมต่างๆ ได้มากกว่าบุคคลที่มีการศึกษาน้อย จึงส่งผลต่อความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการศึกษาในระดับที่ต่างกันให้มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษาแตกต่างกันในที่สุด

5. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษา จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย และผลการวิจัยของ ตาฮิด อิศรางกูร ณ อยุธยา (2543 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาชนบท ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอจาง จังหวัดลำปาง พบว่า อาชีพมีผลต่อบทบาทในด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กฤษดา ทองวรรณ (2540 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความพร้อมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น จังหวัดอุดรธานี และพบว่า ความพร้อมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติขึ้นอยู่กับอาชีพของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 นอกจากนี้ จตุรเทพ โควินทวงค์ (2543 : 50) ได้กล่าวว่าการที่บุคคลมีการประกอบอาชีพที่แตกต่างกันย่อมมีเวลาที่จะมีส่วนร่วมใน

กิจกรรมต่างกัน และพื้นฐานของการรับรู้ข่าวสารทางการศึกษาแตกต่างกัน โดยเฉพาะกรณีข้าราชการบ้านเขาที่เคย รับประทานครุมาก่อน จะสามารถรับรู้ข่าวสารและระบบการทำงานของหน่วยงานทางเกษตรศึกษาได้ดีกว่าอาชีพ เกษตรกร ค้าขาย และอาชีพอื่น ๆ ซึ่งอาชีพเหล่านี้ มีการดำรงชีวิตที่มุ่งเน้นในการหารายได้ให้กับครอบครัวจึงไม่สนใจในเรื่องการศึกษา จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงอาจเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งซึ่งส่งผลให้ความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีอาชีพแตกต่างกันย่อมมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญด้วย

6. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษา จำแนกตามรายได้ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤษณา ทองสังวรณ์ (2540 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความพร้อมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่าความพร้อมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ขึ้นอยู่กับรายได้ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และจากผลการศึกษาของ บรรณเจต อนุเวช (2543 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาการมีส่วนร่วมและความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่าประชาชนที่มีรายได้สูง มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน ในเรื่องความต้องการหรือให้ข้อคิดเห็นในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยประชาชนที่มีรายได้สูงมีแนวโน้มในการเสนอความต้องการหรือให้ข้อคิดเห็นในการพัฒนาท้องถิ่น ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่าประชาชนที่มีรายได้ต่ำ ซึ่งจากปัจจัยดังกล่าวนี้ จตุรเทพ โควิทวงศ์ (2543 : 51) สรุปไว้ว่าเป็นเพราะรายได้ของครอบครัวเป็นตัวกำหนดฐานะเศรษฐกิจของบุคคล บุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี ย่อมมีการศึกษามีความสามารถในการรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนได้ดีกว่าบุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี จากเหตุข้างต้นจึงสามารถสรุปได้ว่า รายได้ของครอบครัวหรือบุคคลมีผลต่อความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษาได้

7. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการส่งเสริมการศึกษา ที่ผู้วิจัยสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างเป็นคำถามปลายเปิด ซึ่งมีข้อเสนอแนะการดำเนินงานใน 4 ด้าน พอสรุปได้ดังนี้

7.1 ด้านวิชาการ ข้อเสนอแนะที่มีค่าร้อยละสูงสุดคือ “ ควรให้มีการมีส่วนร่วมในการคัด

สนใจในงานวิชาการร่วมกับสถานศึกษา” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่างานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียน ซึ่งส่วนใหญ่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีบทบาทในการพัฒนางานวิชาการ เพื่อให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจึงควรมีส่วนร่วมในงานวิชาการร่วมกับสถานศึกษาด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พงษ์ศักดิ์ ศรีวรกุล(2541 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาและพบว่า ความคิดเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินการจัดการศึกษาให้ได้ผลดีวิธีหนึ่งคือ การให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร การจัดระบบการเรียนการสอน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สัมพันธ์ อุปตา (2541 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้วิจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับปานกลาง โดยงานวิชาการเป็นงานที่มีส่วนร่วมมากที่สุด และทั้งสองสอดคล้องกับวรรณกรรม วงศ์ใหญ่ (2540 : 35) กล่าวว่าประชาชนควรได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรตลอดจนการแสวงหาทรัพยากร เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุถึงจุดประสงค์

7.2 ด้านบริหารงานบุคคล ข้อเสนอแนะที่มีค่าร้อยละสูงสุดคือ “ควรมีส่วนร่วมกำหนดแผนพัฒนา กำกับติดตามประเมินผลงานบุคลากรร่วมกับสถานศึกษา” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งทำหน้าที่ในการพิจารณาเสนอนโยบายและจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ให้ตรงตามเป้าหมายของกรบริหารและการจัดการศึกษาคตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และทำหน้าที่กำกับติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของครูเพราะครูเป็นบุคลากรซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านกรเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนตลอดจนอบรมบ่มนิสัยให้เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นพลเมืองของชาติ เพราะฉะนั้นครูจึงมีความจำเป็นที่ ต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน นอกจากผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้ประเมินผลการปฏิบัติงาน แล้วสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา จะด้งร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานด้วย ทั้งนี้เพราะหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษา เป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ 2542. 2542 : 27) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชาญยุทธ แสงมณี (2537 :103) ซึ่งพบว่า ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานด้านบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง ส่วน ไชร์เนลโล (Sebeilo, 1978 : 598 A) ได้วิจัยและพบว่า บทบาทของ ผู้ปกครองและชุมชนเสนอให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาระเบียงการเงินของครูด้วย

7.3 ด้านบริหารงานทั่วไป ข้อเสนอแนะที่มีค่าร้อยละสูงสุดคือ “ควรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายดำเนินการ และกำกับติดตามงานของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งมีหน้าที่กำกับ

และส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. 2542 : 27) ซึ่งสอดคล้องกับ พงษ์ศักดิ์ ศรีวรรณ (2541 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยและพบว่า รูปแบบและแนวทางในการดำเนินการจัดการศึกษาให้ได้ผลดีตามความคิดเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ควรให้มีการกำหนดนโยบายการศึกษา และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สัมพันธ์ อุบล (2541 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ชุมชนควรมีส่วนร่วมรับรู้การตัดสินใจ กำหนดนโยบายของโรงเรียนด้วย

7.4 ด้านบริหารงบประมาณ ข้อเสนอแนะที่มีค่าร้อยละสูงสุดคือ “ควรมีส่วนร่วมในการรับรู้เกี่ยวกับแผนปฏิบัติการประจำปีและวิธีบริหารงบประมาณของสถานศึกษา” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งจะต้องมีหน้าที่เสนอแนะ พิจารณา ให้การสนับสนุนอนุมัติแผนปฏิบัติการประจำปีรวมทั้งอนุมัติงบประมาณ โครงการหรือกิจกรรมตามโครงการซึ่งเป็นไปตามบทบาทหน้าที่ (เจ้าหน้าที่งานการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2536 : 31) ซึ่งสอดคล้องกับ สัมพันธ์ อุบล (2541 : บทคัดย่อ) ที่วิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในเรื่องให้ความเห็นชอบต่อแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนมากกว่าด้านอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย เพื่อเสนอความต้องการและแนวทางในการวางแผนพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพดังต่อไปนี้

I. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เห็นด้วยต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านวิชาการในเรื่องการวัดและประเมินผลด้านวิชาการของนักเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรส่งเสริม สนับสนุน จัดการอบรม ประชุมสัมมนาเกี่ยวกับเรื่องการวัดและประเมินผลด้านวิชาการให้กับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ อย่างชัดเจน สามารถนำมาปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพตามความต้องการ

1.2 จากการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เห็นด้วยต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านบริหารงานบุคคล ในเรื่องการให้ครูได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในฐานะเป็นตัวแทน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ ให้ครุมีความรู้ ความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและตามศักยภาพของผู้เรียน ก่อให้เกิดผลดีต่อผู้เรียนและส่งผลถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วย

1.3 จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาด้านบริหารงานทั่วไปในเรื่องการสนับสนุนให้โรงเรียน เป็นศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคั้งนั้นสถานศึกษาจึงควรให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ประสาน ส่งเสริม หนุนเสริมและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการจัดหาสิ่ง วัสดุ อุปกรณ์ นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียนในเรื่องศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน เพื่อให้สอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ 2542

1.4 จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษา ในโรงเรียนประถมด้านบริหารงบประมาณ ในเรื่องการจัดแผนบริหารงบประมาณในโรงเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คั้งนั้นสถานศึกษาจึงควรให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เข้าร่วมเป็นที่ปรึกษาจัดทำรายละเอียด เกี่ยวกับการบริหารจัดการงบประมาณ ให้มีความสอดคล้องตัว ไปรุ่งใส ตรวจสอบได้ ชี้คหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีส่วนร่วมในการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของโรงเรียน รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการมาใช้บริการจัดการศึกษา เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีต่อผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษา เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการดำเนินนโยบาย วางแผนพัฒนาการศึกษาต่อไป

2.2 ควรทำการศึกษาบทบาทที่ความคาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาไปสู่เป้าหมายที่คาดหวัง

2.3 ควรทำการศึกษาความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการยกระดับองค์กรและพัฒนาการศึกษาต่อไป